

NR 2(44)/2008
MARZEC-KWIECIEŃ

VITA ACADEMICA

ISSN 1642-2244

BIULETYN INFORMACYJNY PAPIESKIEJ AKADEMII TEOLOGICZNEJ W KRAKOWIE

NAGRODA TEMPLETONA 2008

DNI JANA PAWŁA II

Piękno

konkursy dla studentów

„PIĘKNO w myśli Karola Wojtyły - Jana Pawła II”

- ⇒ praca literacka
- ⇒ utwór muzyczny
- ⇒ spektakl teatralny
- ⇒ praca plastyczna

 więcej informacji na www.jp2.krakow.pl

Spis treści

Ks. prof. Michał Heller laureatem Nagrody Templetona 2008	3
Wydarzyło się	4-5
Konferencja Nie lękajmy się dyskusji	6
Regulamin Studiów I Stopnia, II Stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich	7-12
XXXVIII Sympozjum Katechetyczne Usłyszeć słowo Boże – żywe i ostrzejsze niż miecz	13-14
Między kinem a sztuką	14
List Rektora PAT na drugi dzień Świąt Wielkanocnych 2008.....	15
Czytelnia	16

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie

Redakcja
ul. Franciszkańska 1, 31-004 Kraków
tel./faks 012 425 40 60
e-mail: rzecznik@pat.krakow.pl

Redaktor prowadzący: Jędrzej Majka
Opracowanie graficzne: Tomasz Sekunda
Korekta: Renata Komurka

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz
zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania
tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 5 maja 2008 r.

Fot.: archiwum WN PAT

Ks. prof. Michał Heller laureatem Nagrody Templetona

Ks. prof. dr hab. Michał Heller, profesor Wydziału Filozoficznego, został pierwszym polskim zdobywcą prestiżowej Nagrody Templetona (*Templeton Prize for Progress Toward Research or Discoveries about Spiritual Realities*). Pierwszą laureatką tej nagrody była Matka Teresa z Kalkuty (1973). W ostatnich latach otrzymywali ją głównie naukowcy i myśliciele, m.in.: Charles Taylor – filozof (2007), John D. Barrow – kosmolog (2006), Charles H. Townes – fizyk (2005). Ogłoszenie zdobywcy Nagrody Templetona miało miejsce w Nowym Yorku, 12 marca – w dniu urodzin Księdza Profesora Hellera.

„Ks. prof. Heller przez ponad 40 lat rozwijał niezwykle oryginalne koncepcje na temat genezy i przyczyn powstania wszechświata, często w warunkach intensywnych represji ze strony rządu” – poinformowała przyznająca nagrodę Fundacja Templetona.

Nagroda została ufundowana w 1972 r. przez brytyjskiego przedsiębiorcę i filantropa Sir Johna Templetona pod początkową nazwą „Nagroda Templetona za Postęp w Religii”. W 2001 r. zmieniono jej nazwę na „Nagroda Templetona za Postęp w Badaniach lub Odkryciach w Dziedzinie Rzeczywistości Duchowej”.

Ks. prof. Heller urodził się 12 marca 1936 r. w Tarnowie. Jako dziecko wraz z rodziną został wywieziony na Sybir. Do Polski wrócił w 1946 r. Kiedy miał 17 lat wstąpił do seminarium duchownego w Tarnowie i w 1959 r. przyjął święcenia kapłańskie. W tym samym roku otrzymał dyplom magistra teologii na KUL. Magisterium z filozofii otrzymał w 1965 r., a rok później doktorat. W 1969 r. został docentem na KUL.

Pod koniec lat siedemdziesiątych wykładał za granicą, m.in. na Uniwersytecie Katolickim w Leuven w Belgii i na Uniwersytecie w Oxfordzie w Anglii. Od 1983 r. pracuje w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Jest członkiem m.in. Watykańskiego Obserwatorium Astronomicznego i Papieskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, International Society for General Relativity and Gravitation, European Physical Society, Center for Theology and the Natural Science.

Ksiądz Profesor jest autorem 30 książek i prawie 400 artykułów naukowych. Twórcą Krakowskiej Grupy Kosmologicznej i współtwórcą Ośrodka Badań Interdyscyplinarnych przy Wydziale Filozoficznym PAT.

Wydarzyło się

☞ 1 marca odbyło się XXXVIII Sympozjum Katechetyczne organizowane przez MWIK nt. „Usłyszeć słowo Boże – żywe i ostrzejsze niż miecz”.

foto. T. Warczak

foto. MWIK

☞ 1 marca, na stadionie WKS „Wawel”, odbył się finał Międzynarodowych Mistrzostw Krakowa w Piłce Nożnej Amatorów z udziałem reprezentacji PAT.

☞ 3 marca, w ramach cyklu „Między kinem a sztuką”, Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki zorganizowało spotkanie „Wpływy fotografii Jacques-Henri Lartigue’a oraz surrealizmu na film Christof-

fera Boe «Rekonstrukcja». Spotkanie połączone było z projekcją filmu.

☞ W dniach 7–8 marca uczestniczyliśmy w IX. Międzynarodowym Salonie Edukacyjnym PERSPEKTYWY 2008 w Warszawie.

☞ 13 marca prof. Michael Waldstein wygłosił wykład „John Paul II’s theology of the body” (Teologia ciała w myśli Jana Pawła II). Organizatorem był Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II PAT.

☞ 13 marca Katedra Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki WHK zorganizowała konferencję naukową „Heraldyka kościelna”. Konferencja odbyła się w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie.

☞ 17 marca, w ramach cyklu „Między kinem a sztuką”, Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki zorganizowało spotkanie „Niemiecki ekspresjonizm filmowy: «Gabinet doktora Caligari» reż. Robert Wiene”.

☞ 24 marca, w drugi dzień Świąt Wielkanocnych, w kościołach diecezji krakowskiej, został odczytany

List rektora Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie ks. prof. dr. hab. Jana Macieja Dyducha.

☞ 26 marca prof. dr. hab. Pavel Materna (Czeska Akademia Nauk) wygłosił gościnny wykład pt. „Podstawy teorii pojęć”.

☞ 1 kwietnia Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki zorganizowało panel otwarty „Młoda Polska półzartem-półserio”.

☞ 2 kwietnia odbyła się konferencja prasowa z udziałem ks. prof. dr. hab. Michała Hellera, laureatem Nagrody Templetona za 2008 rok. W konferencji udział wzięli także prof. dr. hab. Andrzej Pelczar (UJ) i ks. prof. dr. hab. Jan M. Dyduch (PAT).

☞ 2 kwietnia, w trzecią rocznicę śmierci Sługi Bożego Jana Pawła II, Katedra Antropologii Teologicznej WT i Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II PAT zorganizowały symposium pt. „Czym jest nowy feminizm Jana Pawła II?”.

☞ 4 kwietnia Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu PAT organizował prezentację książki Chiary Lubich pt. „Charyzmat jedności”.

☞ 7 kwietnia w ramach cyklu „Między kinem a sztuką” Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki

zorganizowało spotkanie „Malarskość filmu: «Jedwabna opowieść» reż. Éléonore Faucher”.

☞ 15 kwietnia odbyło się spotkanie „Jak czytać dokumenty bezpieki, czyli co i jak można znaleźć w archiwach IPN”.

☞ 22 kwietnia Koło Naukowe Archeologów Chrześcijańskich zorganizowało sesję „Azja Mniejsza przełomu epok”.

☞ W dniach 23–25 kwietnia Wydawnictwo Naukowe PAT uczestniczyło w I Spotkaniach z Książką Akademicką, które odbyły się na Uniwersytecie Szczecińskim.

Nie lękajmy się dyskusji

2 kwietnia 2008 roku w auli Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” w Krakowie, przy ul. Kanoniczej 18 (tymczasowa siedziba Centrum, powstającego przy sanktuarium w Łagiewnikach) odbyło się sympozjum „Czym jest nowy feminizm Jana Pawła II?”. Organizatorzy: Katedra Antropologii Teologicznej i Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, przy współpracy Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” zadbali o to, by znalazło się ono w oficjalnym programie obchodów trzeciej rocznicy śmierci Sługi Bożego, Jana Pawła II. Dzięki temu wydarzeniu przełamana została bariera nieufności – charakterystyczna dla niektórych środowisk – wobec terminu „nowy feminizm”. Wynika ona, jak można przypuszczać, z mylnego utożsamiania nowego feminizmu z feminizmem tradycyjnym, nieznamomości nauczania Kościoła o kobiecie po Vaticanum Secundum oraz wybiórczej wiedzy na temat dorobku myśli Jana Pawła II dotyczącego płci, kobiety i mężczyzny.

Uroczystego rozpoczęcia sympozjum dokonał rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch. Dobór zaproszonych referentów oraz układ tematów sprawił, że sympozjum rocznicowe stało się przestrzenią autentycznej debaty. Na wstępie Aleksander Gomola wygłosił referat pod tytułem „Teologia feministyczna – osiągnięcia i porażki”, Małgorzata Bilaska poddała analizie tradycyjny ruch feministyczny w wystąpieniu „Czy feminizm się zestarzał?”, a dr Aneta Gawkowska ukazała założenia amerykańskiego nowego feminizmu w referacie: „Nowy feminizm. Teoretyczne podstawy i praktyczne postulaty”. Podczas dyskusji padło wiele pytań z sali, polemizowali także sami prelegenci. Po przerwie przyszedł czas na interesująco podaną perspektywę esencjonalistyczną w prelekcji dr Elżbiety Wiater (absolwentki PAT): „Natura: ograniczenie czy szansa?”, by przejść w stronę rozważań o wolności i stereotypach kobiecości, jakimi podzieliła się Justyna Melonowska (PAN) w referacie „Matka w refleksji polskich kapłanów. Pomiędzy apologią a paranezą”. Całość uzupełniona została przez dr Agnieszkę Sojkę „Obrazem kobiety w mediach”. Część sympozjum po przerwie poprowadził ks. dr Tadeusz Nosek, dyskusję panelową (podobnie jak część pierwszą) z udziałem wszystkich prelegentów moderował dr hab. Jarosław Kupczak OP.

Wszystkie referaty zostaną opublikowane. Sympozjum wzbudziło żywy oddźwięk wśród słuchaczy, w komentarzach podkreślano (co dobrze rokuje na przyszłość) wysoki poziom, różnorodność głosów prezentowanych przez referentów i merytoryczny charakter debaty. Termin „nowy feminizm” po raz pierwszy w historii pojawił się podczas wystąpienia Jana Pawła II w Belo Horizonte w 1980 r., w przemówieniu do brazylijskich studentek. W świadomości społecznej termin zaistniał w roku 1995, kiedy ukazała się encyklika Jana Pawła II *Evangelium Vitae*, w której pojawiło się zdanie:

W dziele kształtowania nowej kultury sprzyjającej życiu kobiety mają do odegrania rolę wyjątkową a może i decydującą, w sferze myśli i działania: mają stawać się promotorkami „nowego feminizmu”, który nie ulega pokusie naśladowania modeli „maskulinizmu”, ale umie rozpoznać i wyrazić autentyczny ge-

nuszu kobiety we wszystkich przejawach życia społecznego, działając na rzecz przezwyciężania wszelkich form dyskryminacji, przemocy i wyzysku [EV 99].

Ponieważ nowy feminizm nie jest, jak dotąd, systemem teoretycznym, ale postulatem, wezwaniem, inspiracją, termin bywa rozbieżnie, jednostronnie interpretowany. Działaczki ruchu pro-life utożsamiły go z tradycyjną wizją kobiety, powołując się na nauczanie Papieża o rodzinie, podczas gdy niektóre teolożki feministyczne akcentują sprzeciw Kościoła wobec dyskryminacji kobiet, łącząc „nowy feminizm” z aprobatą dla... teologii feministycznej. W obu przypadkach mamy do czynienia z redukcją, co sprawia, że pojawia się pilna potrzeba naukowej analizy i wyznaczenia kryteriów znaczenia tego terminu. Tym bardziej, że młode, świetnie wykształcone kobiety mają łatwiejszy dostęp do badań i analiz gender studies (na Uniwersytecie Jagiellońskim, Uniwersytecie Warszawskim i innych uczelniach), niż do bogactwa myśli chrześcijańskiej. Rozum i wiara nie są ze sobą sprzeczne, a poszukiwaniu prawdy bardziej służy stawianie pytań niż obrona tego, co oczywiste.

Podziękowanie za inicjatywę, twórczy wkład pracy i odwagę eksplorowania nowych obszarów badawczych należy się ojcu dr. hab. Jarosławowi Kupczakowi OP, pomysłodawcy przedsięwzięcia. W centralnym punkcie sali, za plecami prowadzącego i referentów, widać było ogromny plakat ze zdjęciem Jana Pawła II i napisem „W obronie godności człowieka”. Interdyscyplinarne sympozjum nie było kolejnym pomnikiem ale żywą odpowiedzią, dialogiem z Tym, który nauczył nas patrzeć bez lęku w przyszłość.

Małgorzata Bilaska

REGULAMIN STUDIÓW I STOPNIA, II STOPNIA ORAZ JEDNOLITYCH STUDIÓW MAGISTERSKICH W PAPIESKIEJ AKADEMII TEOLOGICZNEJ W KRAKOWIE

I. PRZEPISY OGÓLNE

§ 1

1. Regulamin studiów Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie zwanej dalej Uczelnią, określany dalej jako Regulamin, opracowany został na podstawie Statutu Papieskiej Akademii Teologicznej, zwanego dalej Statutem, oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej Ustawą.

2. Dokument ten reguluje podstawowe zagadnienia dotyczące organizacji i toku studiów wyższych oraz określa prawa i obowiązki studentów, nie dotyczy natomiast prowadzonych w Uczelni studiów podyplomowych oraz studiów doktoranckich, które regulowane są: regulaminem studiów podyplomowych oraz regulaminem studiów doktoranckich.

§ 2

1. Studia wyższe w Uczelni, zwane dalej studiami, prowadzone są w ramach kierunków studiów.

2. Jednostką organizacyjną Uczelni prowadzącą studia jest wydział.

3. Przełożonymi studentów w Uczelni są Rektor i Prorektorzy, a na wydziale – Dziekan i Prodziekani.

4. Studia są prowadzone jako stacjonarne lub niestacjonarne, w formach wskazanych przez senat Uczelni.

5. Studia w Uczelni są prowadzone jako studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jako jednolite studia magisterskie.

§ 3

1. Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych, objęte planem studiów, są – przy terminowej realizacji przez studenta wszystkich obowiązków wynikających z planu – nieodpłatne.

2. Uczelnia pobiera od studentów opłaty związane z odbywaniem studiów. Terminy i wysokość opłat regulowane są odpowiednim zarządzeniem Rektora.

3. Uczelnia pobiera opłaty za zajęcia dydaktyczne i praktyki zawodowe, niezaliczone przez studenta w obowiązujących terminach, w przypadku ich powtarzania.

4. Studia niestacjonarne są studiami odpłatnymi. Warunki odpłatności za studia określa umowa zawarta między Uczelnią a studentem w formie pisemnej.

5. Szczegółowe zasady pobierania opłat związanych ze studium oraz warunki zwalniania z opłat określa zarządzenie Rektora.

§ 4

1. Osoba, która została przyjęta na studia, nabywa prawa studenta z chwilą immatrykulacji i złożenia przyrzeczenia. Treść przyrzeczenia określona jest w Statucie.

2. Po złożeniu i podpisaniu aktu przyrzeczenia student otrzymuje legitymację studencką, poświadczającą jego status, oraz indeks.

3. Student traci prawo do posiadania legitymacji studenckiej z dniem:

- a) ukończenia studiów,
- b) zawieszenia w prawach studenta,
- c) skreślenia z listy studentów.

4. Student, który utracił prawo do posiadania legitymacji, obowiązany jest zwrócić ją Uczelni.

5. Indeks jest własnością studenta. W przypadku studiowania w Uczelni na więcej niż jednym kierunku, albo więcej niż jednej

specjalności w ramach tego samego kierunku, student otrzymuje odrębne indeksy.

§ 5

1. Samorząd studencki tworzą studenci wszystkich prowadzonych w Uczelni typów studiów.

2. Tryb działania samorządu studenckiego i zasady organizacji, rodzaje i sposób tworzenia jego organów oraz jego kompetencje, określa regulamin samorządu studenckiego i Statut.

3. Organy samorządu studenckiego są wyłącznym reprezentantem ogółu studentów.

II. ORGANIZACJA STUDIÓW

II.1. Zasady ogólne

§ 6

1. Rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego.

2. Organizację roku akademickiego ustala i ogłasza Rektor najpóźniej do 1 maja poprzedniego roku akademickiego.

3. Uroczysta immatrykulacja studentów Papieskiej Akademii Teologicznej odbywa się w uroczystość św. Jana z Kęt.

4. Realizacja cyklu kształcenia na prowadzonych w Uczelni studiach rozpoczyna się z początkiem roku akademickiego. W wyjątkowym przypadku Rektor może dla danego kierunku (specjalności), poziomu i formy studiów ustalić inny termin rozpoczęcia cyklu kształcenia.

5. Szczegółową organizację zajęć dydaktycznych oraz terminy egzaminów dla wszystkich typów i kierunków studiów danego wydziału, przy zachowaniu zasad ustalonych przez Rektora, opracowują właściwe jednostki organizacyjne tegoż wydziału, a zatwierdza Dziekan i ogłasza do dnia 30 czerwca.

6. Szczegółowe harmonogramy zajęć dydaktycznych są podawane do wiadomości studentów i prowadzących zajęcia nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru, a egzaminów – nie później niż na tydzień przed sesją egzaminacyjną.

§ 7

1. Kształcenie studentów w Uczelni odbywa się według planów studiów i programów nauczania uchwalonych przez rady wydziałów.

2. Przedmiotom oraz praktykom objętym planem studiów przypisane są punkty Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS) oraz ich odpowiedniki.

3. Program przedmiotu, zasady jego realizacji oraz kryteria przyznawania oceny określa prowadzący przedmiot i ogłasza nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru.

4. O programach przedmiotów, zasadach ich realizacji i kryteriach przyznawania oceny student dowiadyuje się z publikowanych przez Uczelnię informatorów wydziałowych lub strony internetowej właściwej jednostki organizacyjnej wydziału oraz podczas pierwszych zajęć danego przedmiotu.

5. Językiem wykładowym w Uczelni jest język polski. Zajęcia dydaktyczne, sprawdziany wiedzy lub umiejętności oraz zaliczenie zajęć mogą być prowadzone w języku obcym. W języku obcym może być napisana praca dyplomowa i przeprowadzony egzamin dyplomowy. Plan studiów określa obowiązkowe zajęcia w języku obcym.

§ 8

1. Dziekan może powołać opiekuna danej specjalności, roku studiów, grupy studentów lub praktyk.

2. Opiekunów lat pierwszych powołuje Dziekan na wniosek kierownika właściwej jednostki organizacyjnej wydziału. Dziekan określa także zakres obowiązków opiekuna roku.

3. Na wniosek studentów, lub z innych uzasadnionych przyczyn, i w porozumieniu z kierownikiem właściwej jednostki organizacyjnej wydziału, Dziekan może zmienić opiekuna roku.

4. Dodatkową opiekę nad studentami niepełnosprawnymi sprawuje pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych.

II.2. Indywidualny tok studiów

§ 9

1. Indywidualny tok studiów może polegać w szczególności na rozszerzeniu zakresu programu studiów, uzyskaniu indywidualnej opieki nauczyciela akademickiego, modyfikacji planu studiów oraz modyfikacji liczby punktów zaliczeniowych o których mowa w § 18 *ust. 1* Regulaminu.

2. Warunkiem podjęcia starań o rozpoczęcie studiów według indywidualnego toku jest:

- zaliczenie pierwszego roku studiów przez studenta,
- wykazywanie wybitnych osiągnięć przez studenta, szczególnie w zakresie przedmiotów kierunkowych,
- uzyskanie średniej ocen w dotychczasowym okresie studiów nie niższej niż 4,5.

3. Zgodę na wniosek zainteresowanego studenta, złożony przed rozpoczęciem semestru lub roku akademickiego, wydaje Dziekan.

4. Dziekan, na wniosek kierownika właściwej jednostki organizacyjnej wydziału oraz zainteresowanego studenta, powołuje – spośród akademickich pracowników naukowych – opiekuna naukowego studenta, który wraz ze studentem ustala indywidualny tok i program jego studiów.

5. Program powinien uwzględniać:

- standardy nauczania dla danego kierunku studiów oraz – o ile istnieją – standardy dla danej specjalizacji zawodowej,
- indywidualne zainteresowania studenta.

§ 10

1. Indywidualny tok i program studiów podlega zatwierdzeniu przez Dziekana.

2. Organizację indywidualnego toku studiów, w tym: terminy zaliczeń, egzaminów i praktyk zawodowych, ustala ze studentem jego opiekun naukowy, a zatwierdza Dziekan.

3. Studia według indywidualnego toku studiów mogą trwać krócej, niż przewiduje plan studiów realizowanych w trybie zwykłym.

4. Brak uzyskania zaliczeń i złożenia egzaminów zgodnie z wyznaczonym harmonogramem studiów uprawnia Dziekana do cofnięcia studentowi, na wniosek opiekuna naukowego, zgody na indywidualny tok studiów.

5. Student, któremu cofnięto zgodę na indywidualny tok studiów, może uzyskać warunkowy wpis na kolejny rok studiów z obowiązkiem uzupełnienia różnic programowych w terminie wyznaczonym przez Dziekana.

6. Szczegółowe zasady przyznawania i funkcjonowania indywidualnego toku studiów określa Rada Wydziału.

II.3. Indywidualna organizacja studiów

§ 11

1. Indywidualna organizacja studiów polega na określeniu indywidualnych terminów zaliczeń, egzaminów oraz praktyk zawodowych przewidzianych planem studiów na dany semestr lub rok akademicki.

2. Student może uzyskać zgodę na realizację studiów, w danym semestrze lub roku akademickim, według indywidualnej organizacji, z powodu szczególnej sytuacji życiowej i po zaliczeniu pierwszego roku studiów.

3. Zgodę na realizację studiów według indywidualnej organizacji wydaje Dziekan na uzasadniony wniosek zainteresowanego studenta.

§ 12

1. Realizacja studiów według indywidualnej organizacji nie zwalnia studenta od obowiązku zaliczenia wszystkich przedmiotów i zdania wszystkich egzaminów przewidzianych planem studiów.

2. Indywidualną organizację studiów, w tym: uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych oraz terminy zaliczeń i egzaminów, student ustala z prowadzącymi poszczególne przedmioty. Ustalenia te, jak i indywidualne terminy odbywania praktyk zawodowych, zatwierdza Dziekan po zasięgnięciu opinii kierownika właściwej jednostki organizacyjnej wydziału.

3. Szczegółowe zasady przyznawania i funkcjonowania indywidualnej organizacji studiów określa rada wydziału.

II.4. Przeniesienia i studia dodatkowe

§ 13

1. Student może przenieść się do innej uczelni, o ile spełni następujące warunki:

- zaliczy pierwszy rok studiów;
- uzyska zgodę na przeniesienie od władz uczelni przyjmującej oraz dziekana właściwego wydziału Uczelni;
- spełni wszystkie obowiązki wobec Uczelni.

2. Spełnienie wymagań określonych w *ust. 1* powinno nastąpić najpóźniej do dnia 31 października danego roku akademickiego.

3. Przeniesienie studenta z pierwszego roku studiów jest dopuszczalne w przypadkach wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych. O takim przeniesieniu decyduje Dziekan.

4. W decyzji o przeniesieniu należy określić (w razie potrzeby) zakres i termin uzupełnienia różnic programowych.

5. Decyzję o przeniesieniu studenta ze studiów stacjonarnych na niestacjonarne oraz ze studiów niestacjonarnych na stacjonarne podejmuje Dziekan.

6. Zasady przeniesienia byłych alumnów seminariów duchownych określa odrębny regulamin.

§ 14

1. Student może za zgodą Dziekana studiować poza swoim kierunkiem podstawowym dodatkowo kierunki studiów na innym wydziale Uczelni, bądź też na innej uczelni – również poza granicami kraju.

2. Zgodę na rozpoczęcie studiów dodatkowych wydaje Dziekan.

3. Warunkami otrzymania zgody na podjęcie dodatkowego kierunku studiów są:

- ukończenie pierwszego roku studiów,
- wypełnianie wszystkich obowiązków związanych z podstawowym kierunkiem studiów.

4. Student może realizować część programu studiów na innej uczelni krajowej lub zagranicznej, w szczególności na podstawie porozumień lub programów, których stroną jest Uczelnia.

III. PRAWA I OBOWIĄZKI STUDENTA

§ 15

Student ma prawo do:

- rozwijania zainteresowań naukowych, kulturalnych, sportowych i turystycznych oraz korzystania w tym celu z pomieszczeń dydaktycznych, urządzeń i środków Uczelni, jak również z pomocy nauczycieli akademickich i organów Uczelni;

- b) korzystania z wykładów otwartych innych kierunków studiów;
- c) korzystania z Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej oraz innych zbiorów Akademii, zgodnie z obowiązującymi regulaminami;
- d) zgłaszania władzom wydziału i Uczelni postulatów dotyczących planów studiów i programów nauczania, organizacji kształcenia oraz spraw socjalno-bytowych studentów;
- e) wyrażania opinii o poziomie i sposobie prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiowanym kierunku wobec prowadzącego zajęcia oraz władz właściwej jednostki organizacyjnej;
- f) wglądu do swych pisemnych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych;
- g) uczestniczenia w pracach organów samorządu studenckiego, zgodnie z regulaminem samorządu studenckiego;
- h) zrzeszania się w kołach naukowych oraz uczestniczenia w pracach naukowych realizowanych w Uczelni;
- i) zrzeszania się w stowarzyszeniach i organizacjach działających w Uczelni;
- j) uczestniczenia w duszpasterstwie akademickim;
- k) korzystania z pomocy materialnej, na zasadach określonych odrębnymi przepisami;
- l) nieodpłatnej opieki lekarskiej, na podstawie odrębnych przepisów;
- m) ochrony danych osobowych.

§ 16

Obowiązkiem studenta jest:

- a) wykorzystywanie w pełni możliwości kształcenia, jakie stwarza mu Uczelnia;
- b) postępowanie zgodnie z treścią przyrzeczenia i Regulaminem studiów;
- c) zdobywanie wiedzy i osobista formacja w celu przygotowania do podjęcia służby dla dobra Kościoła i społeczeństwa;
- d) przestrzeganie chrześcijańskich norm etycznych;
- e) dbanie o godność studenta i dobre imię Uczelni;
- f) okazywanie szacunku pracownikom i innym studentom Uczelni;
- g) szanowanie mienia Uczelni;
- h) terminowe uiszczanie opłat związanych z odbywaniem studiów;
- i) zaliczanie zajęć, składanie egzaminów, odbywanie praktyk zawodowych oraz spełnianie innych wymogów przewidzianych w planie studiów, w ustalonych terminach;
- j) terminowe przedkładanie w dziekanatach i innych jednostkach organizacyjnych Uczelni indeksu, kart okresowych osiągnięć, zaświadczeń o stanie zdrowia i innych wymaganych dokumentów;
- k) niezwłoczne zawiadomienie władz wydziału w przypadku:
 - zniszczenia lub utraty legitymacji studenckiej,
 - rezygnacji z dalszej nauki,
 - zmiany nazwiska lub adresu;
- l) niezwłoczne zawiadamianie Działu Spraw Studenckich Kwestury Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie o zmianie:
 - nazwiska lub adresu,
 - warunków materialnych, jeśli wpływają one na przyznanie i wysokość pomocy materialnej.

IV. ZALICZENIA I EGZAMINY

IV.1. Zaliczenie przedmiotu oraz semestru (roku) studiów

§ 17

1. Podstawowym okresem zaliczeniowym jest:

- a) na studiach stacjonarnych – semestr,
 - b) na studiach niestacjonarnych – rok lub semestr, zgodnie z decyzją Dziekana, podjętą po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału.
2. Warunkiem zaliczenia semestru (roku) jest spełnienie wszystkich wymagań określonych w planie studiów dla danego okresu nauki.

§ 18

1. W okresie zaliczeniowym student zobowiązany jest uzyskać zaliczenie wszystkich zajęć i praktyk przewidzianych programem studiów oraz złożyć obowiązujące egzaminy i uzyskać wymaganą liczbę punktów ECTS.

2. Podstawą zaliczenia semestru (roku) przez studenta uczestniczącego w wymianie międzynarodowej (np. LLP Erasmus lub podobnych) jest zrealizowanie programu zatwierdzonego przez koordynatora wydziałowego lub uczelnianego uczelni goszczącej. Szczegółowe zasady określa odrębny regulamin. W przypadku programu MOST, regulamin programu zatwierdzonego przez Radę Wydziału.

3. Terminy egzaminów uzgadniają prowadzący zajęcia ze studentami, a zatwierdza Dziekan. W przypadkach szczególnych student może uzgodnić z prowadzącym zajęcia inny termin egzaminu w ramach sesji egzaminacyjnej.

4. Zaliczeń zajęć dokonuje się nie później niż w przeddzień egzaminu w danym okresie zaliczeniowym, a w wypadku gdy przedmiot nie kończy się egzaminem, do ostatniego dnia sesji egzaminacyjnej.

5. Jeżeli wykład kończy się egzaminem, zaliczenia wykładu dokonuje się przez wpis oceny.

§ 19

1. Wykaz egzaminów i zaliczeń oraz ich zakres i formę określa program studiów.

2. Przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się następujące oceny:

bardzo dobry	5,0 (bdb)
dobry plus	4,5 (db+)
dobry	4,0 (db)
dostateczny plus	3,5 (dst+)
dostateczny	3,0 (dst)
niedostateczny	2,0 (ndst)

3. Ocena niedostateczna oznacza nieuzyskanie zaliczenia bądź niezdanie egzaminu.

4. Oceny z egzaminów i zaliczeń wpisywane są do indeksu, karty egzaminacyjnej i protokołu zaliczenia przedmiotu.

5. W przypadku nieprzystąpienia do egzaminu w ustalonym lub zadeklarowanym terminie, student może ten egzamin ponownie zdawać wyłącznie jako egzamin poprawkowy, chyba że wyznaczono dodatkowy termin egzaminu na zasadach określonych w *ust.* 7.

6. Na wniosek studenta, złożony w ciągu siedmiu dni od ustalonego lub zadeklarowanego terminu egzaminu, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może uznać za usprawiedliwione nieprzystąpienie do tego egzaminu, wyznaczając – w porozumieniu z prowadzącym przedmiot – dodatkowy termin egzaminu. Dotyczy to także egzaminu poprawkowego.

7. Niespełnienie przez studenta warunków dopuszczenia do egzaminu lub nieprzystąpienie do egzaminu z innych przyczyn nie stanowi podstawy do wpisania oceny niedostatecznej z tego egzaminu.

8. Student, który nie otrzymał wpisu z przedmiotu, zobowiązany jest do powtórzenia przedmiotu w kolejnym roku akademickim na zasadach określonych w § 22–24 Regulaminu.

9. Treść *ust.* 5–8 stosuje się odpowiednio do zaliczeń.

10. Po zakończeniu sesji egzaminacyjnej, nie później jednak niż dzień po zakończeniu poprawkowej sesji egzaminacyjnej, student – pod groźbą skreślenia z listy studentów – zobowiązany jest złożyć w dziekanacie indeks z kartą egzaminacyjną.

§ 20

1. W razie zastrzeżenia dotyczącego prawidłowości przeprowadzonego egzaminu, student ma prawo złożyć do Dziekana w ciągu pięciu dni od terminu niezdanego egzaminu uzasadniony wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego.

2. Dziekan może zarządzić egzamin komisyjny stosownie do złożonego wniosku lub z własnej inicjatywy.

3. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:

- a) przewodniczący, którym może być: Dziekan, Prodziekan, kierownik kierunku lub jego zastępca,
- b) egzaminator,
- c) specjalista z danego przedmiotu lub przedmiotu pokrewnego.

4. Komisji nie może przewodniczyć nauczyciel akademicki uprzednio egzaminujący studenta.

5. Na wniosek studenta lub egzaminatora Dziekan może wyrazić zgodę na uczestnictwo w egzaminie komisyjnym (bez prawa głosu stanowiącego) opiekuna roku, specjalisty z przedmiotu wskazanego przez studenta oraz przedstawiciela samorządu studenckiego.

6. Ocena uzyskana na egzaminie komisyjnym unieważnia ocenę, do której zgłoszono zastrzeżenia.

7. W przypadku niedostatecznego wyniku lub nieprzystąpienia do egzaminu komisyjnego Dziekan podejmuje decyzję o:

- a) powtarzaniu semestru (roku), z wyjątkiem studenta I roku;
- b) zezwoleniu na podjęcie przez studenta studiów w trybie warunkowym;
- c) skreśleniu z listy studentów.

IV.2. Praktyki zawodowe

§ 21

1. Praktyki zawodowe, które są określone planami studiów, stanowią część procesu dydaktycznego i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu w przewidzianych planami studiów terminach.

2. Nauczyciel akademicki właściwej jednostki naukowo-dydaktycznej lub dydaktycznej, wyznaczony przez kierownika tej jednostki na opiekuna dydaktycznego praktyki, dokonuje zaliczenia praktyki.

3. Zaliczenia i przebieg praktyk oraz zasady i tryb organizacji określa zarządzenie Rektora lub Senatu.

IV.3. Wpis warunkowy i powtarzanie roku studiów

§ 22

1. Studenta, który nie zaliczył semestru (roku) na pierwszym roku studiów, z wyjątkiem I roku studiów II stopnia, Dziekan skreśla z listy studentów.

2. Studentowi, który nie zaliczył semestru (roku) studiów – poza przypadkami określonymi powyżej – Dziekan może wyrazić zgodę na:

- a) wpis warunkowy na semestr (rok) następny;
- b) powtarzanie semestru (roku) studiów.

3. Niezależnie od postanowień *ust. 1*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, Dziekan może podjąć decyzję o wpisie warunkowym lub powtarzaniu semestru.

§ 23

1. Student, który uzyskał wpis warunkowy, jest zobowiązany do uzupełnienia zaliczenia w terminie wyznaczonym przez Dziekana. W przypadku nieuzyskania zaliczenia w wyznaczonym terminie, Dziekan może wyrazić zgodę na powtarzanie roku studiów, bądź podjąć decyzję o skreśleniu z listy studentów.

2. Za powtarzanie przedmiotu niezaliczonego na danym roku studiów student, który uzyskał wpis warunkowy na kolejny rok, wnosi opłatę w wysokości i terminie ustalonych zarządzeniem Rektora.

3. Student, który uzyskał wpis warunkowy, może zachować uprawnienia do korzystania z pomocy materialnej na warunkach określonych odrębnymi przepisami.

§ 24

1. Dziekan określa termin i sposób wyrównania przez studenta powtarzającego rok studiów różnic programowych wynikających ze zmian w planach i programach studiów.

2. Dziekan może zezwolić studentowi powtarzającemu rok (semestr) studiów na udział w zajęciach, a także na uzyskiwanie zaliczeń i zdawanie egzaminów z wybranych przedmiotów na wyższym semestrze lub roku studiów, o ile nie koliduje to z innymi obowiązkami studenta.

3. Student powtarzający rok (semestr) studiów zwolniony jest z obowiązku uczęszczania na zajęcia, uzyskiwania zaliczeń oraz zdawania egzaminów z tych przedmiotów, które miał zaliczone na ocenę nie niższą niż 4.0.

4. Student może uzyskać zgodę na powtarzanie roku (semestru) studiów nie więcej niż jeden raz w okresie studiów, chyba że przyczyną jest długotrwała choroba lub inne ważne okoliczności.

5. Student powtarzający rok (semestr) studiów z powodu niezadowolających wyników w nauce jest obowiązany do wniesienia stosownej opłaty za przedmioty powtarzane, w wysokości i terminie ustalonych zarządzeniem Rektora.

IV.4. Skreślenie z listy studentów

§ 25

1. Dziekan skreśla studenta z listy studentów w przypadku:

- a) niepodjęcia studiów;
- b) rezygnacji ze studiów w postaci pisemnego oświadczenia studenta;
- c) niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego;
- d) ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z Uczelni.

2. Dziekan może skreślić studenta z listy studentów w przypadku:

- a) stwierdzenia braku postępów w nauce;
- b) nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie;
- c) niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów.

3. Od decyzji, o której mowa w *ust. 1 i 2*, przysługuje odwołanie do Rektora w czasie 14 dni. Decyzja Rektora jest ostateczna.

4. Jeśli z listy studentów skreślona zostaje osoba pełniąca regulaminowe funkcje samorządu studenckiego, Rektor bądź Dziekan informuje przewodniczącego samorządu studenckiegoo tym fakcie.

IV.5. Reaktywacja studiów

§ 26

1. Osobom skreślonym z listy studentów pierwszego roku wskutek braku postępów w nauce nie przysługuje reaktywacja studiów.

2. Reaktywacja studiów przez osoby, które zostały skreślone z listy studentów na wyższych latach studiów, może nastąpić za zgodą Dziekana, który określa termin wyrównania różnic programowych.

3. Jeżeli różnice programowe, spowodowane zmianą planów studiów są znaczne, Dziekan wydaje zgodę na reaktywację studiów na roku (semestrze) niższym, niż wynika to z zapisu w indeksie o roku (semestrze) studiów zaliczonym przed skreśleniem.

4. Student, który został wydalony dyscyplinarnie z Uczelni, traci prawo do reaktywacji studiów przed upływem trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, chyba że kara uległa zatarciu w trybie określonym w art. 222 ust. 2 Ustawy.

V. URLOPY

§ 27

1. Student ma prawo jeden raz w ramach toku studiów skorzystać z urlopu:

- a) dziekańskiego, w wymiarze jednego roku;
- b) zdrowotnego;
- c) okolicznościowego.

2. Deklarację o zamiarze wykorzystania urlopu student przedkłada Dziekanowi, który podejmuje decyzję o przyznaniu urlopu.

3. Skorzystanie z urlopu stwierdza się wpisem do dokumentów rejestrujących przebieg studiów.

4. Po rozpoczęciu sesji egzaminacyjnej skorzystanie z urlopu określonego w *ust. 1* jest niedopuszczalne.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dziekan może udzielić urlopu na okres dłuższy niż określony w *ust. 1, pkt a* lub też udzielić urlopu dodatkowego, z uwagi na ważne okoliczności uniemożliwiające udział w zajęciach dydaktycznych, w szczególności wynikające ze stanu zdrowia, niepełnosprawności lub związane z urodzeniem i wychowywaniem dziecka.

§ 28

1. W okresie urlopu student zachowuje uprawnienia studenckie z wyjątkiem prawa do korzystania z pomocy materialnej, chyba że przepisy dotyczące tej pomocy stanowią inaczej.

2. W okresie urlopu student może, za zgodą Dziekana i na warunkach przez niego określonych, brać udział w zajęciach oraz przystępować do zaliczeń i egzaminów.

VI. NAGRODY I KARY

§ 29

1. Studentom wyróżniającym się szczególnymi wynikami w nauce i wzorowym wypełnianiem obowiązków mogą być przyznane nagrody i wyróżnienia: Rektora, Dziekana oraz instytucji pozauczelnianych.

2. Rektor może przyznać studentowi nagrodę za szczególne osiągnięcia organizacyjne.

3. Przyznanie nagrody lub wyróżnienia wpisuje się do dokumentacji rejestrującej przebieg studiów.

§ 30

1. Karami dyscyplinarnymi są:

- upomnienie;
- nagana;
- nagana z ostrzeżeniem;
- zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku;
- wydalenie z Uczelni.

2. Odpowiedzialność dyscyplinarną studentów reguluje Ustawa.

VII. EGZAMIN DYPLOMOWY I PRACA DYPLOMOWA

§ 31

1. Program nauczania może przewidywać, jako warunek ukończenia studiów i otrzymania dyplomu:

- egzaminu dyplomowego (licencjackiego lub magisterskiego);
- przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej (licencjackiej lub magisterskiej);
- przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej (licencjackiej lub magisterskiej) połączone ze zdaniem egzaminu dyplomowego (licencjackiego lub magisterskiego).

2. Warunek określony w *ust. 1 pkt b i c* jest spełniony wówczas, gdy praca dyplomowa została oceniona pozytywnie.

3. Obowiązek spełnienia warunku określonego w *ust. 1* traktowany jest jako część planu ostatniego roku studiów.

§ 32

1. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest:

- uzyskanie absolutorium oraz wypełnienie innych obowiązków przewidzianych planem studiów oraz innych zobowiązań wobec Uczelni;
- uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej zgodnie z § 35, o ile obowiązek złożenia takiej pracy przewidziany jest w programie studiów;
- złożenie wszystkich wymaganych dokumentów.

§ 33

1. Pracę licencjacką student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora i zatrudnionego co najmniej na stanowisku adiunkta lub starszego wykładowcy.

2. Pracę magisterską student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Rada podstawowej jednostki organizacyjnej może upoważnić do prowadzenia takiej pracy nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora i zatrudnionego na stanowisku adiunkta lub starszego wykładowcy.

3. Na wniosek studenta, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może dokonać zmiany kierującego pracą dyplomową.

4. Praca dyplomowa może być przygotowana przez więcej niż jednego studenta, o ile można w niej wyodrębnić części przygotowywane samodzielnie przez poszczególnych studentów i na tej podstawie określić wkład i wartość merytoryczną pracy każdego z nich.

§ 34

1. Student zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia zakończenia zajęć w ostatnim roku akademickim w ramach toku studiów.

2. Jeżeli program nauczania nie przewiduje obowiązku przygotowania i złożenia pracy dyplomowej, student zobowiązany jest zdać egzamin dyplomowy nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia zakończenia zajęć w ostatnim roku akademickim w ramach toku studiów.

3. Na wniosek studenta, który uzyskał absolutorium, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może przedłużyć okres, o którym mowa w *ust. 1 i 2* o kolejne 6 miesięcy, w szczególności jeżeli jego niedotrzymanie wynika z przyczyn losowych, jest wynikiem długotrwałej choroby lub też związane jest z urodzeniem i wychowywaniem dziecka.

4. Jeżeli program nauczania przewiduje obowiązek przygotowania i złożenia pracy dyplomowej (licencjackiej lub magisterskiej) połączony ze zdaniem egzaminu dyplomowego, egzamin ten powinien się odbyć w terminie nieprzekraczającym jednego miesiąca od dnia złożenia pracy dyplomowej. Termin egzaminu ustala kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej. Z uzasadnionych przyczyn kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może przedłużyć ten termin o kolejny miesiąc.

5. W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do tego egzaminu, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej wyznacza drugi, ostateczny termin egzaminu.

6. Powtórny egzamin dyplomowy nie może się odbyć później niż trzy miesiące od daty pierwszego egzaminu.

7. Jeżeli egzamin dyplomowy odbywa się po zakończeniu ostatniego roku akademickiego w ramach toku studiów, student, który uzyskał absolutorium, zachowuje uprawnienia studenckie do dnia tego egzaminu włącznie, z wyjątkiem prawa do korzystania z pomocy materialnej i innych świadczeń o charakterze materialnym, określonych odrębnymi przepisami.

§ 35

1. Ocenę pracy licencjackiej dokonuje opiekun pracy, a oceny pracy magisterskiej opiekun pracy i recenzent według skali określonej w § 19 *ust. 2* Regulaminu. Recenzent pracy magisterskiej musi posiadać co najmniej stopień naukowy doktora, a w przypadku określonym w § 32 *ust. 2 zd. 2*, tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

2. Ocenę pracy ustala się według skali określonej w § 37 *ust. 4* Regulaminu w oparciu o średnią arytmetyczną ocen wystawionych przez opiekuna pracy dyplomowej i recenzenta.

3. W przypadku, gdy ocena wystawiona przez recenzenta jest niedostateczna, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej wyznacza dodatkowego recenzenta.

Regulamin studiów

4. W przypadku określonym w *ust. 3*, praca oceniana jest pozytywnie, jeżeli dodatkowy recenzent ocenił pracę co najmniej na ocenę dostateczną.

§ 36

1. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi przewodniczący i dwaj członkowie. Jeżeli program nauczania przewiduje obowiązek złożenia pracy dyplomowej, członkami komisji są opiekun pracy oraz recenzent.

2. W skład komisji przeprowadzającej egzamin magisterski musi wchodzić osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

3. Egzamin dyplomowy może mieć charakter ustny lub pisemny. Szczegółową formę egzaminu dyplomowego określa przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

4. Po zakończeniu egzaminu dyplomowego wystawia się ocenę egzaminu dyplomowego według obowiązującej skali.

5. Z przebiegu egzaminu dyplomowego sporządza się protokół obejmujący w szczególności: treść zadawanych pytań, oceny udzielonych odpowiedzi, ocenę końcową egzaminu dyplomowego, ocenę pracy, o ile program nauczania przewiduje obowiązek jej złożenia, a także ogólny wynik studiów.

§ 37

1. Podstawą obliczenia ogólnego wyniku studiów są:

- średnia arytmetyczna ocen ze wszystkich przedmiotów objętych tokiem studiów,
- ocena pracy dyplomowej,
- ocena z egzaminu dyplomowego lub średnia arytmetyczna ocen w przypadku zdawania egzaminu dyplomowego w dwóch terminach.

2. W przypadku określonym w § 31 *ust. 1 pkt a* ogólny wynik studiów jest ustalony jako suma $7/8$ średniej ocen wymienionej w *ust. 1 pkt. a* oraz $1/8$ oceny wymienionej w *ust. 1 pkt. c*. Wynik ustalany jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku z zaokrągleniem w górę.

3. W przypadku określonym w § 31 *ust. 1 pkt b* ogólny wynik studiów jest ustalony jako suma $5/8$ średniej ocen wymienionej w *ust. 1 pkt. a* oraz $3/8$ oceny wymienionej w *ust. 1 pkt. b*. Wynik ustalany jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku z zaokrągleniem w górę.

4. W przypadku określonym w § 31 *ust. 1 pkt c* ogólny wynik studiów jest ustalony jako suma $4/8$ średniej ocen wymienionej w *ust. 1 pkt. a*, $3/8$ oceny wymienionej w *ust. 1 pkt. b* oraz $1/8$ oceny wymienionej w *ust. 1 pkt. c*.

5. Rada podstawowej jednostki organizacyjnej może zadecydować o innym sposobie liczenia ogólnego wyniku studiów niż określony w *ust. 2–4*, przy czym średnia ocen ze wszystkich przedmiotów w rozumieniu *ust. 1 pkt a* nie może być liczona z wagą mniejszą niż $1/2$.

6. Wynik, o którym mowa w *ust. 2–5*, ustalany jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku z zaokrągleniem w górę.

§ 38

1. Ukończenie studiów następuje z datą realizacji ostatniego warunku przewidzianego programem studiów.

2. Student, po zrealizowaniu pełnego programu studiów, uzyskuje tytuł zawodowy właściwy dla rodzaju studiów, kierunku i specjalności, oraz staje się absolwentem Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

3. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów z tytułem zawodowym przewidzianym dla danego typu studiów, w terminie ustalonym przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, nie później niż 30 dni od daty egzaminu dyplomowego, a w przypadku gdy program nauczania nie przewiduje egzaminu dyplomowego, nie później niż 30 dni od dnia realizacji ostatniego

warunku ukończenia studiów przewidzianego przez program nauczania i plan studiów.

4. Na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ogólny wynik studiów zgodnie z zasadą:

4,51 – 5,00	bardzo dobry
4,21 – 4,50	dobry plus
3,71 – 4,20	dobry
3,21 – 3,70	dostateczny plus
do 3,20	dostateczny

5. Wyrównywanie do pełnej oceny dotyczy tylko wpisu do dyplomu; we wszystkich innych zaświadczeniach określa się rzeczywisty ogólny wynik studiów, obliczany jak w § 37 *ust. 2–6* regulaminu.

6. Wraz z wydaniem dyplomu ukończenia studiów student otrzymuje suplement zawierający wykaz zaliczonych przedmiotów w ramach toku studiów oraz uzyskanych ocen. Na wniosek absolwenta suplement może być wydany w języku obcym, zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 39

1. Po złożeniu egzaminu magisterskiego z wynikiem pozytywnym Komisja Egzaminacyjna lub właściwa Rada Wydziału nadaje tytuł zawodowy magistra.

2. Postanowienia Regulaminu zawarte w § 31 do § 38 dotyczą także instytucji związanych umową o współpracy z Papieską Akademią Teologiczną w Krakowie.

3. Otrzymanie tytułu zawodowego magistra na wszystkich kierunkach oprócz teologii i prawa kanonicznego równoznaczne jest z otrzymaniem stopnia licencjata kościelnego.

VIII. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 40

1. Odwołania od decyzji podjętych na podstawie regulaminu studiów mogą być kierowane do organu wyższego szczebla w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Ostateczną instancją odwoławczą w Uczelni jest Rektor. Ponadto na decyzje podjęte w sprawach objętych regulaminem przysługuje – zgodnie z art. 207 ustawy – skarga w trybie i na zasadach określonych w kodeksie postępowania administracyjnego.

2. Odwołanie składa się w formie pisemnej.

3. Organ odwoławczy podejmuje decyzję do 30 dni.

§ 41

1. Rada Wydziału może przekazać uprawnienia w sprawach dydaktycznych objętych regulaminem radzie jednostki organizacyjnej wydziału właściwej dla danego kierunku i specjalności studiów.

2. Dziekan może przekazać decyzje w sprawach dydaktycznych objętych regulaminem kierownikowi jednostki organizacyjnej wydziału właściwej dla danego kierunku i specjalności studiów.

§ 42

1. Jeżeli w pracy stanowiącej podstawę nadania tytułu zawodowego osoba ubiegająca się o ten tytuł dopuściła się plagiatu, Dziekan stwierdza nieważność postępowania w sprawie nadania tego tytułu.

§ 43

1. Regulamin studiów obowiązuje wszystkich studentów i pracowników Uczelni.

2. Regulamin studiów wchodzi w życie z dniem 1 października 2008 roku.

3. Z dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu traci ważność regulamin studenta Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie z dnia 31 marca 1996 roku, regulamin uzyskania tytułu zawodowego magistra z dnia 18 czerwca 2007 r. oraz wszystkie regulaminy dotychczas obowiązujące sprzeczne z treścią niniejszego Regulaminu.

Usłyszeć słowo Boże – żywe i ostrzejsze niż miecz

Człowiek jest istotą relacyjną. Gdy nie wchodzi w kontakt z drugą osobą – nie rozwija się. Przez tysiące lat swej historii wymyślił przeróżne sposoby porozumiewania się. Ciągłe jednak szuka nowych, lepszych i trwalszych metod. Współczesny człowiek osiągnął mistrzostwo w szybkości przekazu. Dzięki wysoko rozwiniętej technice codziennie zalewają nas setki informacji i obrazów. Telewizja, prasa, telefony komórkowe, Internet – nieustanny ruch i niezliczona ilość przekazywanych słów. Ale, czy te słowa stają się przesłaniem do spotkania z drugim? Czy nas zmieniają, pomagają? Wreszcie, czy potrafimy przyjąć postawę słuchającego? Jest ona potrzebna nie tylko w kontakcie z innymi ludźmi, ale także z Bogiem. Bóg mówi do człowieka wszystkich czasów. Daje nam swoje słowo „pełne łaski” i „mocy”, byśmy mogli doświadczyć Jego obecności i działania. Co więc robić, aby doszło do spotkania z Bogiem w Jego słowie? Jak słuchać, aby usłyszeć? Jakie są skutki słuchania słowa Bożego? Jak innym – szczególnie młodemu – przekazywać to słowo?

Na te i inne pytania można było znaleźć odpowiedź podczas XXXVIII Sympozjum Katechetycznego, które odbyło się 1 marca 2008 r. w MWIK w Krakowie. Jego temat brzmiał: „Usłyszeć słowo Boże żywe i ostrzejsze niż miecz”. Jednodniowa sesja miała bogaty program i dostarczyła uczestnikom wiele treści do przemyślenia.

foto. T. Wąrzczak

foto. MWIK

Spotkanie rozpoczęła Msza św., której przewodniczył ks. kard. Stanisław Dziwisz. Sesję przedpołudniową otworzył referat nt. „Słowo Boże w życiu i misji Kościoła w świetle *Lineamenta* XII Synodu Biskupów 2008” wygłoszony przez s. dr Annę E. Klich OSU. Siostra Doktor przybliżyła słuchaczom treść wspomnianego dokumentu. Synod Biskupów wyraził w nim pragnienie umocnienia w Kościele praktyki kontaktu ze słowem Bożym jako słowem żywym, ostrym jak miecz obosieczny. Jest to potrzebne szczególnie w obecnych czasach, w których to adresat słowa czuje się twórcą i panem dziejów, a Bóg wkraczający do jego świata nie uzasadnia swojej obecności. Dokument porusza również takie kwestie jak: cel słuchania słowa, postawa głoszącego, konieczność szacunku i odpowiedniego podejścia do słowa Bożego, potrzeba właściwej metodologii w głoszeniu słowa.

Drugi referat pt.: „Żywe jest słowo Boże” zaprezentował ks. prof. dr hab. Józef Kudasiewicz. W swym wystąpieniu przedstawił ideę żywego słowa w Piśmie Świętym. Zaznaczył, iż słowo Boga jest żywe, ponieważ wypowiada je żywy Bóg. Poza tym ma też ono samo w sobie moc wzbudzania życia. Ksiądz Profesor wskazał także na skutki życia słowem Boga. Podkreślił również rolę Ducha Świętego w przekazywaniu i aktualizowaniu słowa.

„Studzy słowa Bożego” to temat kolejnego referatu, który wygłosił ks. prof. dr hab. Roman Pindel. Ksiądz Profesor przedstawił charakterystykę sługi słowa – określanego także mianem świadka – i jego zadania. Podkreślił, że życie takiej osoby winno być oparte na Chrystusie i Jemu podporządkowane. Prawdziwy sługa przyjmuje słowo Boga i jest w stałej gotowości do głoszenia. Nie zważa na to, co go spotka podczas jego misji. Jego dyspozycyjność przejawia się w posłuszeństwie wobec słowa oraz w wierności, czyli w poddaniu Bogu do końca i nie zmienianiu słowa dla własnego użytku. Jest to możliwe tylko wtedy, gdy świadek ma odpowiednią hierarchię wartości.

Po nakreśleniu przez Księdza Profesora obrazu sługi słowa Bożego uczestnicy sympozjum mieli możliwość wysłuchania referatu ks. prof. dr hab. Henryka Witczyka nt. „Słuchanie słowa Bożego”. Wystąpienie to pozwoliło przyjrzeć się drugiej stronie, czyli odbiorcy słowa. Wydawać by się mogło, iż bycie słuchaczem nie jest niczym trudnym i nie wymaga większego wysiłku czy pracy. Tymczasem sytuacja wygląda inaczej. Słuchaczami stają się ludzie poruszeni mocą i obecnością Bożą, którzy wypełniają zadanie zawarte w słowie oraz trwają przy nim w codziennym życiu. Człowiek nie staje się od razu słuchaczem. Jest to proces dorastania do zdolności słuchania. Ową umiejętność nabywa się przez dialogowania z Nauczycielem – tak jak to czynili Apostołowie. W swoim referacie Ksiądz Profesor wymienił także cechy słuchacza słowa Bożego. Wskazał m.in. na otwartość, wytrwałość, stałość, cierpliwość. Podał również przykłady słuchaczy słowa zaczerpnięte z Biblii. Pokazał pokrótce wpływ Bożego słowa na ich życie. Dał w ten sposób do zrozumienia, że warto podjąć trud formacji słowem Bożym.

Sesję popołudniową rozpoczął referat ks. prof. dr hab. Stefana Koperka CR: „Usłyszeć słowo Boże w liturgii”. Prelegent przedstawił historię liturgii słowa. Zaakcentował fakt,

że słowo Boże aktualizuje się w konkretnym czasie i nie zawsze musi być dobrze przyjęte. Jednak, by słowo było w nas potrzebna łaska żywej wiary. Ponadto słowo prowadzi do stołu eucharystycznego. Nie ma liturgii bez słowa Bożego i słowa Bożego bez liturgii.

Kolejny referat pt.: „Słowo Boże jako podmiot komunikacji w katechezie (analiza narracyjna)” został wygłoszony przez ks. dr. hab. Zdzisława Pawłowskiego. Prelegent mówił o analizie narracyjnej jako sztuce rozumienia opowiadań. Sztuce trudnej, ale jakże przydatnej w katechezie. Podkreślił, że opowiadanie to źródło wielu rad pomagających w przemianie życia. Egzegeza narracyjna przedstawia bowiem określony świat, w który wchodzi czytający. Dzięki temu ma możliwość zastanowienia się nad pytaniem: Co słowo Boże mówi do mnie?

Ostatni referat podczas sympozjum nt. „Analiza retoryczna drogą wydobywania z tekstu biblijnego słowa Bożego w katechezie” wygłosił ks. dr. Wojciech Pikor. W swoim wystąpieniu przybliżył uczestnikom metodę analizy retorycznej. Zaczął od wyjaśnienia pojęcia retoryki i krótkiego scharakteryzowania retoryki grecko-rzymskiej, semickiej i nowej retoryki. W drugiej części referatu wskazał poszczególne elementy metody oraz przedstawił praktyczne zastosowanie jej w katechezie.

Ważną częścią sympozjum były tzw. głosy świadków, czyli zaproszonych katechetów i nauczycieli pracujących w różnych środowiskach. Dzielili się oni swoim doświadczeniem dotyczącym m.in. kwestii budzenia i zaspokajania głodu słowa Bożego u katechizowanych, roli ciszy w wychowaniu, pomaganiu młodym w rozwijaniu umiejętności słuchania. Mówili także o trudnościach z jakimi się spotykają i sposobach radzenia sobie z nimi.

Uwieńczeniem całego dnia była celebracja słowa Bożego nt. „Słuchasz i słuchacz słowa Bożego” poprowadzona przez ks. prof. dr. hab. Józefa Kudasiewicza. Pozwoliła ona doświadczyć prawdy, że słowo Boże jest zawsze aktualne, ponadczasowe i że winno być obecne w naszej codzienności, gdyż tylko w ten sposób będzie mogło nas przemieniać.

s. Agnieszka Berenika Bulska SŁ.NSJ

Między kinem a sztuką

Każda licząca się galeria sztuki współczesnej posiada w swoich zbiorach filmy. Fakt ten zaistniał stosunkowo niedawno i nie jest jeszcze dostatecznie zbadany. Zanim jednak doszło do zrównania tradycyjnego malarstwa i rzeźby z video, w ponad stuletniej historii kina dochodziło do wielu nawiązań i wzajemnego przenikania się wpływów czy nurtów. Między filmem a sztuką znaleźć można wiele podobieństw zarówno w warstwie treściowej, jak i formalnej. Reżyserzy sięgali często po środki znane z malarstwa i na odwrót. Innym razem życie i twórczość wielkich malarzy stanowiły podstawy scenariuszy, a dawni mistrzowie ożywiali na ekranach kin.

Powiększaniu wiedzy z zakresu historii sztuki i filmu służyć mają cykliczne spotkania. Na każdym z nich wygłoszony zostanie krótki wstęp-referat, odbędzie się pokaz filmu i dyskusja. Choć projekt jest organizowany przez KNSHS zapraszamy wszystkich studentów.

Poruszane problemy i tematy:

- filmy o artystach i dziełach sztuki
- nurt w sztukach plastycznych i w kinie, np. ekspresjonizm, minimalizm, surrealizm, etc.
- filmy inspirowane konkretnym dziełem sztuki
- film historyczny jako próba odtworzenia danej epoki, m.in. zagadnienia kostiumologii, rekonstrukcji architektury, etc.
- artysta w roli filmowca
- *video art* jako pełnoprawna forma tworzenia sztuki
- inne

kontakt: Piotr Zdybał
tel. 606 224 801

Wydział Teologiczny Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie zaprasza na wykład otwarty

www.pat.krakow.pl

Teologia i Europa

ks. prof. dr. Marcello Neri
z Wydziału Teologicznego Emilii-Romanii w Bolonii

środa, 21 maja 2008 r., godz. 11.30
budynek dydaktyczny PAT, ul. Franciszkańska 1

List Rektora PAT na drugi dzień Świąt Wielkanocnych 2008

Umiłowani w Chrystusie!

W jednej z wielkanocnych pieśni śpiewamy: „Alleluja Jezus żyje, już Go więcej grób nie kryje, w którym trzy dni spoczywał”. Ta pieśń doskonale współbrzmi z radosnym biciem dzwonów wielkanocnych, obwieszczających, że Jezus zmartwychwstał, że zwyciężył śmierć, grzech, szatana, a nam przyniósł życie wieczne. Tę wspaniałą prawdę o życiu ukazuje wydarzenie opisane w dzisiejszej Ewangelii. Oto anioł pański oznajmił kobietom płaczącym przy pustym grobie Jezusa, że On zmartwychwstał, że żyje. Z tą wiadomością, przepełnione radością, biegną do Jego uczniów. A po drodze ma miejsce niezwykle spotkanie z Jezusem, który wita je i mówi: „Nie bójcie się. Idźcie i oznajmijcie moim braciom: niech idą do Galilei, tam Mnie zobaczą” (Mt 28, 10). Odtąd, poprzez wieki głoszona jest światu Ewangelia życia, tak jak naucza Sługa Boży Jan Paweł II w encyklice *Evangelium vitae*: „Ewangelia miłości Boga do człowieka, Ewangelia godności osoby i Ewangelia życia stanowią jedną i niepodzielną Ewangelię” (nr 2). Taką Ewangelię głosi także Kościół współczesnemu światu, a ze szczególną mocą głosi ją w okresie wielkanocnym, ukazując zmartwychwstałego Jezusa, który swoim życiem chce podzielić się z każdym człowiekiem.

Chrystus rzeczywiście zmartwychwstał, ale siły zła usiłują zniweczyć tę Ewangelię życia. Słuchając dalej dzisiejszej Ewangelii spostrzegamy, że przekupiono żołnierzy, którzy pełnili straż przy grobie Jezusa i mimo woli byli świadkami zmartwychwstania, a nakazano im mówić: „Rozpowiadajcie tak: Jego uczniowie przyszli w nocy i wykradli Go, gdyśmy spali” (Mt 28, 13). Tak było wtedy i tak jest również dzisiaj. Ewangelia życia była i jest przedmiotem bezceremonialnych ataków. Ludzkość, doświadczona w ubiegłym stuleciu tragicznymi i okrutnymi wojnami, boleśnie dotknięta krwiożerczymi systemami – morderczym nazizmem hitlerowskim i barbarzyńskim komunizmem, nie wyciągnęła właściwych wniosków. Ewangelia życia jest nadal przedmiotem ataków, ponieważ nadal istnieją rozmaite zagrożenia ludzkiego życia.

W przywołanej wcześniej encyklice mówi o tym jej autor: „Wszystko, co godzi w samo życie, jak wszelkiego rodzaju zabójstwa, ludobójstwa, spędzanie płodu, eutanazja i dowolne samobójstwo; wszystko cokolwiek narusza integralność osoby ludzkiej [...] jest czymś haniebnym, zakazującym cywilizację ludzką” (3).

Każda forma ataku na życie ludzkie jest godna potępienia. Lecz szczególnie niebezpieczne są dwie: aborcja i eutanazja. Aborcja, nazwijmy ją po imieniu – zamierzone unicestwienie życia ludzkiego, jeszcze nienarodzonego, a więc zabójstwo niewinnego, bezbronnego człowieka. Dlaczego ta forma ataku na życie ludzkie jest szczególnie niebezpieczna i groźna? Zwolennicy agresywnego feminizmu usiłują usprawiedliwiać takie zabójstwo tłumacząc, iż rozwijające się w łonie kobiety życie ludzkie jest częścią jej ciała, nad którym ma ona nieograniczoną władzę. Jest to teoria dogłębnie fałszywa, godząca w Ewangelię życia, w początek ludzkiego życia.

Podobnie niebezpieczna jest eutanazja. Jej zwolennicy głoszą, że uśmiercając ludzi, czynią to z litości, z miłosierdzia dla nich, wołają, iż bronią człowieka przed trudnym do zniesienia cierpieniem, przed beznadziejną i tragiczną starością. Ale to tylko pozory. W rzeczywistości eutanazja to zabójstwo człowieka tylko dlatego, że jest chory czy stary. To ucieczka przed cierpieniem, które przecież w chrześcijańskiej perspektywie może stać się wartością. Nie dajmy się zwieść propagatorom eutanazji. Nie możemy dopuścić, by znalazła swoje miejsce w ustawodawstwie, jak się to stało w niektórych krajach Europy.

Te dwa zjawiska zagrażają Ewangelii życia we współczesnym świecie może bardziej nawet niż rozpowszechniony dziś terrorizm,

który niby złośliwy nowotwór niszczy ludzkość. Co więcej „nowe perspektywy otwarte przez postęp nauki i techniki dają początek nowym formom zamachów na godność ludzkiej istoty...” (*Evangelium vitae*, nr 4). Taką formą zamachu są manipulacje związane z początkiem życia ludzkiego. W ostatnich tygodniach w środkach masowego przekazu wiele słyszeliśmy na temat początku życia ludzkiego *in vitro*. Ocena tych manipulacji przez nauczanie Kościoła jest jednoznaczna – są one złe, gdyż naruszają godność osoby ludzkiej, a tym samym są sprzeczne z Ewangelią życia i miłości.

W obliczu tych problemów postawmy sobie pytanie: czy w takim razie sytuacja jest beznadziejna, czy Ewangelia życia jest skazana na unicestwienie? Z całą mocą odpowiadamy: nie! W dzisiejszym świecie, a szczególnie w Europie żyją i działają tysiące, setki tysięcy obrońców życia. Wiele matek, aby ratować życie swoich jeszcze nienarodzonych dzieci jest gotowych oddać własne życie, a zdarza się, że rzeczywiście to czynią. Tym matkom niezwykle hołd złożył Sługa Boży Jan Paweł II, kiedy 16 maja 2004 r. kanonizował Joannę Berettę Molla. Była ona włoską lekarką, matką trojga dzieci, angażującą się w różne akcje charytatywne, kochającą życie i swoją rodzinę. Przed urodzeniem czwartego dziecka nastąpiły dramatyczne komplikacje. Joanna stanęła wobec wyboru: własne życie albo życie dziecka. Wybrała życie dziecka, Zmarła tydzień po jego urodzeniu, mając 40 lat. W dniu jej kanonizacji Jan Paweł II powiedział: „Dziękujemy wam, matki, za waszą miłość niczym nieprzezwyciężoną. Dziękujemy za heroiczne zawierzenie Bogu i Jego miłości. Dziękujemy za ofiarę, którą złożyłyście ze swojego życia”. Takich heroicznych matek jest wiele, bardzo wiele. Również wielu ludzi dobrej woli pomaga chorym, osobom starszym w szpitalach, hospicjach, domach starców i w najróżniejszych placówkach opieki nad ludźmi potrzebującymi. To prawdziwi świadkowie Ewangelii życia.

Kiedy Jezus Chrystus po swoim zmartwychwstaniu spotyka kobiety, wzywa je do odwagi: „Nie bójcie się. Idźcie i oznajmijcie moim braciom...” (Mt 28, 10). Umocniony tą zachętą św. Piotr Apostoł, jak to słyszymy w pierwszym czytaniu z Dziejów Apostolskich, idzie i mężnie głosi Ewangelię życia mieszkańcom Jerozolimy. Tej odwagi w głoszeniu i dawaniu świadectwa o Ewangelii potrzeba dzisiaj wszystkim wyznawcom Chrystusa. Nie można dłużej ukrywać się w „okopach”, trzeba z nich wyjść i mężnie zaświadczyć o zmartwychwstałym Jezusie, dać odważne świadectwo Ewangelii życia, tak aby Europa stawała się kontynentem życia i umiłowania życia.

W głoszenie i dawanie świadectwa o Ewangelii życia pragnie włączyć się Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie. Uczelnia ta kształci i wychowuje ponad trzytysięczną rzeszę studentów. Studiują oni na różnych kierunkach, takich jak: teologia, filozofia, historia, historia sztuki, muzyka, nauki o rodzinie, prawo kanoniczne, dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Rozwój uczelni, poszerzenie oferty kształcenia, wzrost liczby studentów, wymaga nowych inwestycji. Dlatego potrzebujemy waszej pomocy, drodzy bracia i siostry – przyjaciele naszej Uczelni. Dziękujemy za dotychczasową pomoc i prosimy o dalsze wsparcie. Z waszą pomocą chcemy przygotować nowe zastępy świadków Ewangelii życia, służących Bogu, Kościołowi i naszej Ojczyźnie.

Zgromadzeni na Eucharystii, podczas której uczestniczymy w Misterium Śmierci i Zmartwychwstania Jezusa, módlmy się, aby Ewangelia życia jaśniała niegasnącym blaskiem w naszych rodzinach i w całej naszej Ojczyźnie. Życzymy wam, abyście w ten czas Wielkanocy i każdego dnia byli radosnymi, pełnymi nadziei świadkami Ewangelii miłości i życia. Amen.

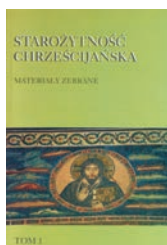
ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch
rektor

Praca dr. Marka Hałaburdy ukazuje historię krakowskiego seminarium w XIX stuleciu. W roku 1801 władze austriackie, w krajach podległych monarchii habsburskiej dokonały reformy szkolnictwa teologicznego, mającej na celu centralizację zakładów duchowych i połączyły trzy seminaria krakowskie: Zamkowe, Akademickie i Stradomskie w jedno Seminarium Diecezjalne na Stradomiu. Kierownictwo tego seminarium powierzono księżom misjonarzom. W roku 1901 bp J. Puzynia przeniósł to seminarium do nowego gmachu przy ulicy Podzamcze w Krakowie. Książka przedstawia również historię przybycia misjonarzy do Krakowa oraz dzieje seminarium stradomskiego, od początku jego założenia przez Felicjana Szaniawskiego w 1732 roku. Autor przedstawia normy i rozporządzenia prawne, wydawane przez władze państwowe i kościelne w sprawie działalności seminarium duchownych w XIX stuleciu oraz wewnętrzne przepisy seminarium diecezjalnego na Stradomiu. Prezentuje kwestie materialne zakładu, jego uposażenie, dochody i wydatki, warunki lokalowe. Omawia funkcjonowanie seminarium, nabór kandydatów, formację naukową i ascetyczną alumnów. Prezentuje wychowanków, personel wychowawczy i naukowy, jego kwalifikacje, przygotowanie do pracy naukowej i dydaktyczno-wychowawczej.

Renata Dulian

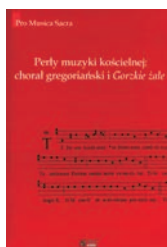
Starożytność chrześcijańska, red. Józef Cesary Kałużny, t. 1, Kraków 2007, s. 154

Jest to pierwszy tom nowej serii wydawniczej *Wydziału Historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie*, mający na celu prezentację zagadnień związanych z szeroko rozumianą kulturą wczesnochrześcijańską. Publikacja ta zawiera materiały z sesji naukowej, artykuły pracowników Katedry Historii Kościoła w Starożytności, a także referaty wygłoszone przez studentów podczas obozu naukowego Włochy 2006 *Od Dea Roma do Roma Christiana*. Zróżnicowany poziom artykułów naukowych ukazuje drogę fascynacji zagadnieniem wczesnego chrześcijaństwa od studenta po dojrzałość i wnikliwość analizy zagadnienia przez profesora. W ten sposób nowa seria umożliwi wymianę myśli i doświadczeń różnych pokoleń naukowców. W tym tomie porusza się m.in. takie zagadnienia jak: początki chrześcijaństwa w Egipcie, zarys liturgii Koptów – spadkobierców liturgii św. Marka Ewangelisty, początki monastycyzmu na pustyni egipskiej, troskę o czystość i świętość Kościoła Zachodniego na przełomie II i III wieku, chrześcijaństwo w Rzymie do roku 313. Znajdziemy też artykuły poświęcone bazylikom eksedralnym Rzymu, bazylice św. Pawła za Murami na przestrzeni wieków.

Renata Dulian

Perły muzyki kościelnej: chorał gregoriański i Gorzkie żale, red. nauk. Robert Tyrała, Wojciech Kałamarz CM, Kraków 2007, s. 224

Z serii *Pro Musica Sacra* ukazał się kolejny tom *Perły muzyki kościelnej. Chorał gregoriański i Gorzkie żale*. Co łączy te dwa fenomeny religijnej kultury muzycznej. Chorał gregoriański wyrósł z liturgii i dla potrzeb liturgii był przeznaczony, nie jest związany z kultowym dziedzictwem określonego narodu, ma charakter uniwersalny i do dzisiaj pozostaje śpiewem własnym liturgii rzymskiej. Gorzkie żale powstały się trzysta lat temu i wyrosły z polskiej ludowej pobożności, z potrzeby wyrażania śpiewem, czci i uwielbienia dla Męki Pańskiej. Stanowią cenne uzupełnienie oficjalnej urzędowej modlitwy Kościoła. Artykuły zawarte w tym tomie podejmują aspekty tego zagadnienia np.: *W poszukiwaniu pierwotnej melodii najstarsze, śpiewnikowe wersje melodyczne „Gorzkich żali”, Struktury tonalne „Gorzkich żali” i ich ludowa recepcja, Gorzkie żale – aspekt liturgiczno-pastoralny*. Szczególną rolę Muzyki Kościelnej widział Sobór Watykański II, pisząc w konstytucji *Sacrosanctum Concilium*, że: *Tradycja muzyczna całego Kościoła stanowi skarbiec nieocenionej wartości, wybijający się ponad inne sztuki, przede wszystkim przez to, że śpiew kościelny związany ze słowami jest nieodzowną oraz integralną częścią uroczystej liturgii. Śpiew Gregoriański [...] powinien zajmować pierwsze miejsce wśród innych równorzędnych rodzajów śpiewu.*

Renata Dulian

Wydawnictwo Naukowe PAT poleca nowości:

Religia we współczesnej Europie. Religion im Gegenwärtigen Europa, Kraków 2008; Bernardeta Wilk, W „Małym Wiedniu nad Wisłą”, Kraków 2008; Cyprian Wichtrowicz OP, *Samuel Szymon Wierchoński OP jako teolog moralista*, Kraków 2008.